

۱۰

نهمین جشنواره کتابخوانی رضوی برگزیدگانش را شناخت

فناوری در خدمت جشنواره رضوی

۱۱

سرمایه‌گذار ثروتمند با من کار نمی‌کند!

۹
جام جم

فرهنگ
شنبه - ۲۶ مرداد ۱۳۹۸ - ۲۲ - شماره ۵۴۵۸

گزارش جام جم از مصرف محصولات فرهنگی ایرانی در افغانستان
به کابل جان سلام از قلب تهران

۱۲

نگاه

چند می‌گیری

به لجن بکشی؟

«من اگر بودم اسم فیلم را می‌گذاشتم عصبانی هستم... مردم گیلان را هم به لجن کشیده. یعنی یک نفر آدم و شخصیت مثبت آنجا وجود ندارد.» اینها حرف‌های یکی از خبرنگاران سینمایی است بعد از دیدن نسخه‌ای از لرد که این روزها دارد در فضای مجازی دست به دست می‌شود. نسخه‌ای که البته پیش‌تر از این هم در جشنواره فیلم کن به نمایش درآمده بود. گزارشگر روزنامه شرق که در اردیبهشت ۹۶ در کن حضور داشت در گزارشی که برای این روزنامه اصلاح‌طلب نوشته بود، شبیه همین دیدگاهی را داشت که در ابتدای متن نقل کردیم. هرچند این روزنامه چند روز بعد به دلیل رایزنی‌های پنهان مجبور به عذرخواهی شد ولی مرور عبارت‌هایی که خانم گزارشگر در توصیف فیلم رسول‌اف استفاده کرده، خالی از لطف نیست:

«همگی خوشحال بودیم که برای دیدن فیلمی ایرانی در سینما هستیم. اما این خوشحالی خیلی ادامه نداشت... محمد رسول‌اف انگار دل پری داشته، چون ساخت چنین فیلم تلخی که در آن همه بد و شرور هستند و غیر از قهرمان داستان و زنش هیچ آدم خوبی وجود ندارد، دلیل دیگری نمی‌تواند داشته باشد... صحنه‌هایی هم که آدم بدها سراغ رضا می‌آیند، به سبک فیلمفارسی‌های قبل از انقلاب است و بیشتر کمدی است تهاجیان آمیز. فیلم که تمام شد همه ما ایرانی‌های شاد و مغرور که برای دیدن فیلم هم وطنمان آمده بودیم، ناراحت سالن را ترک می‌کردیم. من اما فکر کردم که ای کاش آنها که این‌قدر ناراحتند و کینه به دل دارند، بروند و هم خیال خودشان را راحت کنند و هم مخصوصا خیال ما را!»

روزنامه اصولگرای صبح‌نور هم در گزارش چند روز قبل خود از عبارات مشابهی برای توصیف این فیلم استفاده کرده: «لرد شرافت را به پای شهوت فیلمسازش قربانی کرده و هر چه توانسته ایران را جایی نشان داده که غالب مردمش دزد، حرام‌خوار و فاسد هستند. دستگاه‌های حاکمیتی مملو از فساد است و هرکس بخواهد سالم بماند محکوم به هضم در جریان است.

«لرد» یک فیلم سینمایی با یک اثر هنری نیست؛ «لرد» یک سند تصویری برای تحریم مردم ایران است. لرد حال مخاطب خارجی را از ایران به هم می‌زند.»

محمدمصدق

علیزاده

دبیر فرهنگ و هنر

نسخه فیلم اخیر محمد رسول‌اف که در ایران به نام لرد و در خارج از ایران به نام «A Man of Integrity» شناخته می‌شود، این روزها دارد در فضای مجازی دست به دست می‌شود. فیلمی که هرچند در ایران پروانه ساخت گرفته بود اما هیچ وقت موفق به اخذ پروانه نمایش نشد. مسؤولان سازمان سینمایی در توضیح این کار اعلام کردند، آنچه رسول‌اف ساخته است با متنی که پیش از این برای اخذ پروانه ساخت

ارائه کرده بود تطابق ندارد. این یعنی رسول‌اف در مرحله تولید عملا چیز دیگری ساخته است. با این حال او این نسخه غیرقانونی را دو سال قبل در جشنواره فیلم کن ارائه کرد. مسؤولان سازمان سینمایی در همان زمان اعلام کردند که نمایش این فیلم غیرقانونی است. حالا و در روزهای اخیر که این سینماگر پرحاشیه دوباره با صدور حکم قضایی بر سر زبان افتاده، او و فیلمش نقل رسانه‌ها شده‌اند. درست در همین موقعیت است که فیلمش یکباره از شبکه بی‌بی‌سی فارسی پخش شده و در ادامه هم نسخه باکیفیت آن از فضای مجازی سر در می‌آورد. فیلمی که خیلی‌ها عقیده دارند یک بیانیته

سیاسی تند و تیز است و بیش از آن که سینما باشد، سیاست است. فارغ از قضاوت درباره فیلم، گرفتن رد سرمایه ساخت آن برایمان جالب آمد. اجمالا در جریان هستید که در صفحات فرهنگی جام جم با هشتگ «شفافیت به‌دنبال تبارشناسی سرمایه‌هایی هستیم که وارد فضای فرهنگ و هنر می‌شوند. حالا که دوباره سوژه محمد رسول‌اف و فیلم پرحاشیه‌اش داغ شده چه بهتر که تبار سرمایه‌های شریک شده در این فیلم را هم پیگیری کنیم. نکته جالب آن که رد پای آن دلارها و یوروهای از هلند و جمهوری چک در این پروژه به چشم می‌خورد.

این گرنت یعنی چه؟

گرنت یا کمک توسعه فیلمنامه، مبلغی است که این بنیاد در مرحله تحقیق، مشاوره یا ترجمه و امثالهم پرداخت می‌شود تا سینماگر به کمک آن بتواند به سمت نگارش فیلمنامه اقدام کند. وجه دیگر این کمک یا گرنت مالی به رایزنی برای یافتن اسپانسر و سرمایه‌گذاران بین‌المللی برمی‌گردد. در حقیقت این بنیاد هلندی، علاوه بر پرداخت مبالغ نقدی به سینماگر، فرآیند یافتن و انتخاب اسپانسر برای ساخت فیلم را هم آغاز می‌کند. نکته مهم اما اینجاست که هر سینماگری از هر کشوری امکان دریافت چنین خدماتی را ندارد. این موسسه هلندی فقط به سینماگرانی این سرویس‌ها را ارائه می‌کند که جزو لیست

کشورهای هدف باشند؛ از افغانستان و مصر تا ایران، سوریه، هند و بسیاری از کشورهای آفریقایی و آسیای میانه و آمریکای لاتین. نکته جالب اما وجود نام کشورهایمانند روسیه و چین در این لیست است. لیستی که به تعبیر خود مسؤولان بنیاد فلسفه آن حمایت از استعدادهای سینمایی در کشورهای جهان سوم است. درباره بنیاد HBF با به عبارت بهتر Hubert Bals Fund هم قابل ذکر است که این موسسه هدف خود را حمایت فوری از استعدادها و فیلمسازهایی از آفریقا، شرق اروپا، آمریکای لاتین و غرب آسیا اعلام کرده است؛ کشورهایی که اصلا حا

به آنها جهان سوم می‌گویند.

می‌کند و از قضا دفترش هم در جمهوری چک است، یکی از مهم‌ترین تریبون‌های فرنام محسوب می‌شود. او تاکنون مصاحبه‌ها و گفت‌وگوهای متعددی با این رسانه ضد ایرانی داشته است. فرنام در یکی از مصاحبه‌هایش، آشنایی با رسول‌اف را مربوط به بهار پنج سال قبل در حاشیه جشنواره کن اعلام کرده. طبق گفته خودش او در همین ملاقات هم بوده که پیشنهاد سرمایه‌گذاری در فیلم بعدی را به رسول‌اف داده و این چنین بخشی از بودجه شرکت‌های اماراتی و جمهوری چک به فیلم لرد تزریق می‌شود.

هرچند فرنام مدعی است بودجه فیلم‌های به تعبیر خودش مستقلی مانند لرد با هزینه بسیار کمی نسبت به پروژه‌های سینمایی حکومتی داخل ایران ساخته می‌شوند با این حال او تا امروز جایی اعلام نکرده چقدر برای فیلم رسول‌اف هزینه کرده است.

فرنام در گفت‌وگویی که با رادیو فردا داشته اعلام کرده بیش از ۱۷ سال است در زمینه تجهیزات تخصصی سینمایی فعالیت می‌کند. با این حال از سال ۲۰۱۰ به قبل به ندرت نام و نشانی از او به چشم می‌خورد. عمده فعالیت‌های فرنام در زمینه تجهیزات سینمایی و آموزش سینماگران و فیلمسازان در خاک امارات متحده عربی از سال ۲۰۱۰ میلادی (۹ سال قبل) به بعد است.

در عین حال مدتی است او بین امارات و جمهوری چک هم در رفت‌وآمد است. او تقریبا چهار سال قبل شرکت دیگری هم در جمهوری چک ثبت و راه‌اندازی کرده است. شرکتی که هرچند ظاهرا در حوزه خرید و فروش تجهیزات سینمایی فعال است با این حال در چند سال اخیر ورود جدی به تهیه و تولید فیلم‌هایی کرده است که به دور از حواشی سیاسی هم نیستند.

مستند «بچه‌های اوین» که توسط یک فیلمساز جوان ایرانی‌الاصل ساکن آلمان ساخته شده از آخرین ساخته‌های فرنام است. این شرکت تا امروز هشت فیلم تولید کرده که به جز یکی، همگی مربوط به فیلمسازان ایرانی و موضوعات مرتبط با ایران است.

سایت IMDb که مهم‌ترین پایگاه اینترنتی مرجع سینمایی در دنیا محسوب می‌شود فرنام را از افرادی معرفی می‌کند که سعی دارد تصویری واقعی از وضعیت امروز جامعه ایرانی ارائه دهد. مروری بر فعالیت‌ها و اظهارنظرهای فرنام اما نشان می‌دهد فعالیت‌های او چندان هم واقعی و بدون جهت‌گیری نیست. رادیو فردا که با هزینه کنگره آمریکا و به زبان فارسی فعالیت

تیک تایید هلندی برای پروژه ضدایرانی

برای شروع کار بهتر است به سه سال و نیم قبل برگردیم؛ پاییز ۱۳۹۵ و آذرماه که می‌رفت تقویم را تحویل زمستان دهد. در همان روزها بود که بنیاد HBF در هلند، لیست سینماگرانی که شایسته حمایت تشخیص داده بودند را اعلام کرد. کارشناسان این موسسه اروپایی بعد از بررسی ۲۵۹ درخواست، در نهایت هشت درخواست را برای گرنت انتخاب پروژه تایید کرده بودند. در این لیست هشت نفره، نام دو ایرانی هم دیده می‌شد: شهرام مکرری و محمد رسول‌اف. مکرری برای فیلمنامه‌ای به نام «سبب‌های زرد» (Yellow Apples) و رسول‌اف برای فیلمنامه «رسوب شراب» (Wine Sediment). البته رسول‌اف بعدها ترجیح داد به جای این اسم صریح، نام کنایی‌تری مانند «لرد» را انتخاب کند. واژه‌ای که در فارسی به رسوب و ته‌نشین معنا می‌شود. اشاره‌ای به ساختن شراب از هندوانه توسط شخصیت اول فیلم.

مورد عجیب آقای تهیه‌کننده

دلارهای خارجی تنها محدود به بنیاد هلندی نیست. رد پای چند شرکت دیگر هم در میان است. نام کاوه فرنام مدتی است به عنوان یک تهیه‌کننده ایرانی خارج از ایران با نام بعضی از مستندا و فیلم‌های کوتاه و بلند داستانی گره خورده است.

فرنام یکی از تهیه‌کنندگان مشترک «لرد» محمد رسول‌اف است. فرنام طبق ادعای خودش در گفت‌وگویی که با یکی از رسانه‌های فارسی‌زبان خارجی داشته، فعالیت اصلی خودش را خرید و فروش تجهیزات سینمایی معرفی کرده است. او مدیرعامل شرکتی به نام Advanced Media است که در دبی و امارات متحده عربی ثبت شده است.

خدمتتان (ارز)

می‌شود که...

جمعه‌ها در روزنامه، خبری از ناهار نیست، چون ساعت کاری‌مان اصلا به

این وعده غذایی روزانه نمی‌خورد. بنابراین یا باید پیش از حرکت، ناهار را در خانه صرف کرده یا غذایی را برای تناول از خانه آورده باشید. شکل دیگرش هم این است که یا همین جا باید سرکیسه را شل کنید و سفارش غذا دهید از یکی از این فست‌فودی‌های اطراف. راه دیگرش هم چشم‌انتظاری برای تعارف همکاران است که ناهار مربوط را با گرسنه‌ای چون شما به اشتراک بگذارند. سهم دیروز ما اما هیچ‌کدام از اینها نبود و با مقداری شیرینی از میز خودمان و میز بغلی، مختصری ته‌بندی انجام شد برای فعالیت روزانه و صفحه‌آرایی و نگارش همین پشت‌صحنه‌ای که پیش‌روی شماست؛ بنابراین غش و ضعف این پشت‌صحنه آغشته به بوی کیک یزدی را به بزرگواری خود بخشید و برویم ببینیم، دوستان فرهنگی امروز چه خوراکی را برایتان در نظر گرفتند.

محمدصادق علیزاده، دبیر گروه فرهنگی در عملیاتی ماجراجویانه ته و توی

سرمایه فیلم لرد محمد رسول‌اف را در آورده است. او در همین صفحه به اطلاع شما می‌رساند که بخشی از ارزو سرمایه این فیلم از امارات، چک و هلند تهیه و منجر شده به ساخت چنین اثری که با شیطنت و بازیگوشی بیش از حد، تصویری تیره از ایران ارائه می‌کند.

آذر مهاجر، خبرنگار ختم‌مقدم کاغذ، باز هم سراغ مساله تازه‌ای در این حوزه رفته است و شرکتی را سوژه کرده که با وجود شش ماه دریافت ارز دولتی - مطابق آمار ارائه شده از وزارت ارشاد - هنوز هیچ کاغذی وارد نکرده است! خبرنگار ما این سؤال را مطرح کرده که این پول کجا رفته است.

ساناز قنبری، خبرنگار سینمایی ما هم با کامران قندکچیان، یکی از کارگردان‌های قدیمی سینما صحبت کرده است؛ بهانه این گفت‌وگو هم فیلم جانان با بازی امین حیایی است که این روزها بر پرده برخی سینماهاست.

زینب مرتضایی‌فرد هم که نم‌نمک همچون همکار دیگرمان کیکاووس یزایی دارد به يك لژیون رسانه‌ای در منطقه تبدیل می‌شود و گاه‌گداری به اقتضای سفر، ارز خارج می‌کند، در گزارش جالبی نگاهی دارد به این که کدام محصولات فرهنگی ایران، بیش از همه در کشور دوست و برادر افغانستان، مورد توجه و استقبال قرار می‌گیرد. دروغ چرا؟ اواخر نگارش همین سطور بود که سرکار خانم فاطمه عودباشی - خبرنگار با سابقه رسانه و همسایه گروه فرهنگی - چشمش به حال نزار نگارنده افتاد و مقدیری از پك نمکی کلاسیک‌شان را به ما هم تعارف کردند. نتیجه این که این پشت‌صحنه، در پایان به کمی پك هم آغشته شد. خداوند خیرشان دهد و سفره‌شان همیشه پربرکت باشد که از ائتلاف خبرنگار همسایه جلوگیری کردند!

بسیاری عقیده دارند لرد تصویر نامناسبی از جامعه ایرانی نشان داده است